

Bijlagen 1 t/m 5

bij

Nadere regels Sociaal Domein Alphen aan den Rijn

Bijlage 1: Resultaten Huishoudelijke hulp

Vervallen.

Bijlage 2: Normenkader huishoudelijke hulp

1. Inleiding huishoudelijke ondersteuning

Op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) ondersteunen gemeenten inwoners bij het zo lang mogelijk zelfstandig functioneren en participeren in de maatschappij. Eén van de maatwerkvoorzieningen die hiervoor kan worden ingezet is de Huishoudelijke ondersteuning (HO). Huishoudelijke ondersteuning kan als maatwerkvoorziening worden ingezet als er beperkingen zijn bij het voeren van een huishouden of wanneer er sprake is van een (dreigend) disfunctioneren van het huishouden. Dit kan gedeeltelijke of volledige overname zijn van huishoudelijke taken. Als dit nodig is kan hieronder ook de verzorging van gezonde, jonge gezinsleden bij uitval van ouders en/of verzorgers horen. Oorzaken van het (dreigende) disfunctioneren van het huishouden zijn een somatische, psychogeriatrische of psychiatrische aandoening of beperking, een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap of een psychosociaal probleem.

Het doel van HO is dat een inwoner kan wonen in een schoon en leefbaar huis. Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, (in gebruik zijnde) slaapkamer(s), keuken, sanitaire ruimte(s) en gang/trap.

Voor de bepalen van de individuele indicatie van de maatwerkvoorziening HO maken we gebruik van het meest recente HHM-normenkader, juni 2019. Hierbij is altijd sprake van maatwerk. Met het behulp van het normenkader leveren we hulp volgens moderne normen.

Het normenkader gaat uit van de Basismodule Schoon en Leefbaar Huis. Voor het grootste deel van onze inwoners is deze module voldoende. Als inwoners, als gevolg van objectiveerbare (medische) beperkingen, onvoldoende ondersteund worden door het inzetten van de basismodule 'Schoon en leefbaar huis' kan één van de volgende aanvullende modules worden ingezet:

- Wasverzorging

- Boodschappen
- Regie en organisatie
- Maaltijden
- Kindzorg

De inzet kan van tijdelijke aard zijn. Bijvoorbeeld omdat er mogelijkheden zijn voor de inwoner om de ondersteuning op termijn anders te organiseren, waardoor er geen inzet op dit resultaat meer nodig is.

HO wordt alleen geboden als er geen andere oplossingen zijn. Activiteiten die door de inwoner zelf kunnen worden uitgevoerd, behoren tot de eigen verantwoordelijkheid. Dit kan betekenen dat een deel van de HO wordt uitgevoerd door de inwoner en een ander deel geïndiceerde HO is. Een andere vorm van het benutten van eigen mogelijkheden is het verlenen van medewerking aan een zo efficiënt mogelijke ondersteuning. Dat betekent dat van de inwoner verwacht mag worden dat er rekening wordt gehouden met de inrichting van de woning en de planning van de werkzaamheden, te denken valt aan het zo ver als mogelijk voorbereiden van de was en het ergonomisch verantwoord inrichten van de woning.

Uit de eigen verantwoordelijkheid volgt ook dat het type en de grootte van de woning niet van invloed zijn op de hoeveelheid te verstrekken hulp. Het zoeken van oplossingen voor de omvang van de schoonmaaktaak door type/grootte van de woning behoort in de eerste plaats tot de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. Dit geldt ook voor het verzorgen van huisdieren (niet zijnde hulphonden). De aanwezigheid van huisdieren is een eigen keuze. Het zoeken van oplossingen voor de omvang van de schoonmaaktaak door de aanwezigheid van huisdieren behoort in de eerste plaats tot de eigen verantwoordelijkheid van de aanvrager. Extra minuten worden alleen in uitzonderingssituaties toegekend: als het echt duidelijk is dat dit in een specifieke cliëntsituatie beter is, bijvoorbeeld voorkomen van andere problematiek. Het oordeel van de consulent is hierbij doorslaggevend. Overleg over maatwerk zal altijd plaatsvinden met collega Wmo-adviseur(s) of de backoffice.

Als HO tijdelijk (korter dan 3 maanden) nodig is, kennen we dit niet toe. Dit kunnen inwoners zelf overbruggen; al dan niet met hulp van het netwerk. Alternatieven zijn particuliere hulp. Het onderhoud van de buitenruimte (ramen, balkon, tuin e.d.) wordt niet tot het huishouden gerekend.

2. Algemene, algemeen gebruikelijke en voorliggende voorzieningen.

Bij het onderzoek naar de noodzaak van HO worden verschillende factoren in overweging genomen, zoals de mogelijkheden om het zelf of met hulp te organiseren. Gemeentelijke ondersteuning bij het voeren van een huishouden neemt de

verantwoordelijkheid van de inwoner niet over, maar het helpt de inwoner op weg om het resultaat te behalen. De leefeenheid van de inwoner is primair zelf verantwoordelijk voor het huishouden. De inwoner is verantwoordelijk voor het verstrekken van de juiste (ter zake doende) informatie. Het is aan de inwoner om actief bij te dragen aan het zorgvuldig onderzoek en belangrijke zaken te berde te brengen: ook als de consulent bepaalde informatie mogelijk niet heeft gevraagd.

Als de inwoner één of meer huisgenoten heeft die beschikbaar en in staat zijn om het huishoudelijk werk te verrichten/over te nemen, komt een inwoner niet in aanmerking voor HO. We spreken dan van 'gebruikelijke hulp' (zie ook bijlage 4 van de Nadere regels). Als er gebruikelijke hulp aanwezig is, biedt het college geen of minder ondersteuning. Gebruikelijke hulp betreft de normale, dagelijkse zorg op basis van een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de leefeenheid (huisgenoten) voor elkaar, omdat ze als leefeenheid samen een huishouden voeren. Onder leefeenheid verstaan we een geheel aan personen waarmee iemand op hetzelfde adres feitelijk woonachtig is en een huishouden deelt. Als er huisgenoten binnen de leefeenheid zijn die huishoudelijke werkzaamheden kunnen overnemen, worden zij verondersteld dit door een herverdeling van taken te doen. Dit principe heeft een verplichtend karakter en betreft alle huisgenoten vanaf 18 jaar. Studie, culturele achtergrond, geloofsovertuiging of (vrijwillige) werkzaamheden vormen geen reden om van de gebruikelijke hulp af te zien.

Als er sprake is van commerciële kamer(ver)huur, rekenen we de huurder van de betreffende ruimte niet tot de leefeenheid. De huurder wordt geacht zijn eigen gehuurde kamer te onderhouden.

Algemene voorzieningen of technische hulpmiddelen

Als algemene voorziening worden de volgende diensten of hulpmiddelen aangemerkt:

Diensten:

- Was- en strijkservice
- Sociale alarmering
- Boodschappenservice
- Maaltijdvoorzieningen
- Klussendienst of vrijwilligers
- Ramenwasservice (buitenzijde)
- Kinderopvang/peuterspeelzaal

Hulpmiddelen

- Verhoging voor de wasmachine
- Droger
- Afwasmachine
- Grijper (om spullen van de grond op te ruimen)

Bij de beoordeling of de inzet van een dienst of een technisch hulpmiddel het probleem kan oplossen wordt naar de aanwezigheid en beschikbaarheid van het hulpmiddel gekeken. Tevens wordt de afweging gemaakt of de inwoner de technische en financiële mogelijkheid heeft om hier in te voorzien.

Particuliere hulp

Inzet van een particuliere hulp wordt in beginsel gezien als een gerealiseerde eigen oplossing. Wanneer een inwoner al geruime tijd gebruik maakt van particuliere HO en de inwoner meldt zich met de vraag om een persoonsgebonden budget voor de financiering van de huidige hulp, dan zal uit de beoordeling in de indicatiestelling kunnen blijken dat er geen belemmering in het voeren van het huishouden aanwezig is omdat de inwoner een eigen oplossing heeft gerealiseerd.

Anders is het wanneer een persoon jarenlang gebruik maakt van een particuliere hulp en nu merkt dat er om medische redenen extra ondersteuning noodzakelijk is om het huishouden te voeren. Dan kan de gemeente eventueel (aanvullend) compenseren. Wanneer een persoon als gevolg van een terugval van inkomen/een wijziging in de financiële situatie niet langer in staat is de particuliere zorg zelf te bekostigen dan wordt de particuliere HO niet meer als voorliggende oplossing beschouwd. Ook indien de particuliere hulp ermee ophoudt en de inwoner geen vervanging kan vinden, zal de hulpvraag onderzocht worden en kunnen leiden tot een indicatie huishoudelijke hulp in natura.

3. Uitgangspunten

Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening maken we gebruik van het meest recente HHM-normenkader, juni 2019. In de basisuren wordt het lichte en zware schoonmaakwerk verricht (o.a. stofzuigen, afnemen van stof, reinigen van vloeren, sanitair en het verschonen van de bedden). De basisuren kunnen naar eigen inzicht en in overleg met de aanbieder ingezet worden als de inwoner zelf regie heeft over het huishouden. Hierdoor kan de inwoner eigen voorkeuren aangeven en inplannen in overleg met de hulp.

In meerdere gevallen heeft de rechtbank en uiteindelijk ook de CRvB (10 december 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3835) het onderzoek -dat door bureau HHM en KPMG Plexus is uitgevoerd- beoordeeld als 'objectief, onafhankelijk en deugdelijk'. Daarmee voldoet het aan de criteria die eerder door de CRvB zijn gesteld en kan het worden benut voor onderbouwing van de in te zetten omvang van de Huishoudelijke Ondersteuning door een gemeente.

Door uit te gaan van de "gemiddelde cliëntsituatie" en de mogelijkheid van meer of minder inzet kan dit normenkader in iedere gemeente en voor iedere cliënt worden toegepast (aansluitend aan het geldende gemeentelijke beleid).

Bij toepassing van het normenkader maakt de toegang een optelsom van de resultaatgebieden waarbij de inwoner ondersteuning nodig heeft. Zo nodig wordt 'meer inzet' opgeteld en 'minder inzet' afgetrokken. Het normenkader wordt op de volgende manier geïnterpreteerd:

De ondersteuningstijd, zoals in het kader weergegeven bij de gemiddelde cliëntsituatie, betreft volledige professionele overname van alle activiteiten. Dit vormt de basis voor het maatwerk voor de individuele cliënt.

De indicatie is in minuten per week/jaar.

De hulp verdeelt zelf de uit te voeren werkzaamheden en de beschikbaar gestelde minuten per week, in overleg met de inwoner. Zo worden uiteindelijk alle activiteiten uit het ondersteuningsplan met de overeengekomen frequentie uitgevoerd (dus ook de activiteiten die niet iedere week hoeven te worden uitgevoerd).

Het normenkader betreft de voor de hulp beschikbare totale tijd. Het betreft dus geen instructietijd voor het uitvoeren van bepaalde activiteiten. In ieder huishouden, in iedere situatie, is sprake van net weer wat andere verdelingen van activiteiten en van de tijd die dit kost.

In het normenkader is naast de directe tijd ook indirecte tijd opgenomen. Dit is tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie met de cliënt en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen.

De geïndiceerde uren zijn daadwerkelijke uren: 2 uur indicatie betekent 2 uur hulp, inclusief de indirecte tijd. De hulp neemt pauze in eigen tijd; pauze is geen onderdeel van de indirecte tijd.

De totale tijd die conform het normenkader beschikbaar wordt gesteld, zien wij als het jaarlijks aantal minuten/uren dat is te besteden ten behoeve van de te bereiken resultaten. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat deze totaal tijd toereikend is om te doen wat nodig is in de gemiddelde cliëntsituatie.

Voorwaarde hiervoor is daarom dat goed onderzoek is gedaan naar de individuele situatie van de cliënt (keukentafelgesprek).

Met dit normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Persoonlijke opvattingen van cliënten of hulpen kunnen soms anders zijn dan waarop dit normenkader is gebaseerd. In die gevallen is het normenkader leidend, omdat deze op basis van onderzoek bij en met vele cliënten en in afstemming met diverse deskundigen tot stand is gekomen.

We gaan uit van de gemiddelde cliëntsituatie:

Een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen;

Wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;

Er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;

De cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;

De cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;

Er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;

Er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuult of dat de woning extra schoon moet zijn;

De woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Niet iedere cliënt past in deze omschrijving van de gemiddelde cliëntsituatie. Voor cliënten waarbij de gemiddelde situatie niet van toepassing is, kunnen invloedsfactoren worden meegewogen. Deze staan in het normenkader als 'meer inzet' of 'minder inzet'. Daarmee wordt voor iedere cliënt maatwerk gerealiseerd. De aanwezigheid van deze kenmerken leidt niet automatisch tot meer inzet. Het is steeds de vraag of een kenmerk leidt tot extra vervuiling of vraagt om een extra niveau van schoon, waardoor meer inzet nodig is. Wmo-adviseurs zijn deskundige professionals en in staat om te beoordelen of er extra maatwerk moet worden toegepast: hun oordeel is doorslaggevend bij de vraag

of er extra inzet nodig is. Bij afwijking van de standaardmodule zal de Wmo-adviseur altijd overleggen met collega Wmo-adviseur(s) of de backoffice.

Als tijdens het onderzoek blijkt dat er meer uren ondersteuning nodig zijn dan de basismodule, kan er een aanvullende module ingezet worden. Dit kan alleen nadat er zorgvuldig onderzoek is gedaan en er een objectieveerbare (medische) beperking is vastgesteld. Voorbeelden hiervan zijn (niet limitatief) ernstige klachten ten gevolge van een (huisstofmijt)allergie of een hogere vervuilingsgraad door gebruik van noodzakelijke hulpmiddelen. Met objectievebaar bedoelen we dat er sprake is van een 'duidelijke situatie', bijvoorbeeld als een arts een beperking heeft vastgesteld of als de Wmo-adviseur tijdens het huisbezoek waarneemt dat iemand beperkingen heeft waardoor sprake is van extra vervuiling die extra inzet van tijd nodig maakt. Als de inwoner van mening is dat hij een aandoening heeft die tot meer inzet zou moeten leiden is het aan de inwoner om (medische) gegevens c.q. een doktersverklaring aan te leveren ter onderbouwing. Bij twijfel vragen we een medisch advies.

Er wordt/worden geen extra module(s) ingezet als de inwoner de belemmeringen kan wegnemen door de inzet van voorliggende voorzieningen, een algemeen gebruikelijk hulpmiddel kan aanschaffen, het kan oplossen binnen het netwerk of zelf dingen kan aanpassen, door bijvoorbeeld de woning te herindelen.

De grootte van het huis, of de aanwezigheid van dieren is geen reden om een extra module in te zetten: het behoort tot de verantwoordelijkheid van de aanvrager om zelf oplossingen te zoeken voor de gevolgen hiervan op de schoonmaaktaak.

We passen de volgende beleidsuitgangspunten toe:

Definitie van het resultaat: Een huis is schoon en leefbaar indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van inwoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen. Dit betekent dat het onderhoud van zaken zoals zilver en het in de was zetten van meubels niet onder onze compensatieplicht valt.

De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft: De inwoner moet gebruik kunnen maken van de elementaire leefruimten: een schone woonkamer, (in gebruik zijnde) slaapkamer(s), keuken, sanitaire ruimte(s) en gang/trap. De inrichting en bewerkelijkheid van de woning kan ertoe leiden dat er meer inzet nodig is om de woning schoon te houden.

Bijvoorbeeld door ouderdom van de woning, staat van onderhoud, hoogte van plafonds, tocht en stof.

De grootte van het huis is geen aanleiding om meer hulp toe te kennen. We nemen alleen de ruimten mee die intensief in gebruik zijn. Ruimten die niet intensief gebruikt worden, worden bijvoorbeeld om de week of eens per maand schoongemaakt. Ook de aanwezigheid van veel meubels, beeldjes/fotolijstjes of huisdieren etc. is geen reden om meer hulp toe te kennen. In de basis is dit een eigen keuze, hier kan alleen van afgeweken worden als het persoonskenmerken betreft (bijvoorbeeld als het huisdier een functie heeft ten aanzien van participatie). Bij afwijking van de standaardmodule zal de Wmo-adviseur de situatie intern overleggen.

De afbakening van activiteiten die niet onder de voorziening vallen: Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, het opruimen van schuur/garage, wassen van de auto of schoonmaken van de stoep etc.) vallen buiten de gemeentelijke compensatieplicht op grond van voorliggende voorzieningen en maken dus geen onderdeel uit van HO.

De normering van de voorziening: HO wordt geïndiceerd in minuten/uren, de indicatiestelling voor HO wordt gedaan door de gemeente. Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening HO maken we gebruik van het HHM-normenkader. Dit normenkader geldt als richtlijn. Het daadwerkelijk aantal toe te kennen minuten/uren HO wordt afgestemd op de individuele situatie en is maatwerk.

De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader: Wanneer inwoners als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de Basismodule Schoon en Leefbaar Huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

Werkwijze

Tijdens een gesprek wordt onderzocht of de inwoner op eigen kracht of met behulp van zijn netwerk het gewenste resultaat, een schoon en leefbaar huis, kan behalen. Met de inwoner wordt besproken welke beperkingen hij ondervindt in het schoon en leefbaar houden van zijn woning. Hierbij wordt gekeken naar hoe de inwoner denkt dat hier invulling aan kan worden gegeven.

Vervolgens wordt, nadat een aanvraag is ingediend, een beschikking afgegeven, waarin wordt aangegeven welk resultaat moet worden behaald en welke tijd hiervoor

beschikbaar is. Het toegekende resultaat en de benodigde tijd (te bepalen door het college) worden door de zorgaanbieder uitgevoerd in samenspraak met de inwoner.

De aanbieder stemt met zijn klant af welke taken met welke frequentie worden uitgevoerd voor het realiseren van een schoon en leefbaar huis.

4. Resultaten

Basismodule: Resultaat Schoon en Leefbaar Huis

Het resultaat van de ondersteuning is dat de bewoner beschikt over een schoon en leefbaar huis. Het omvat het lichte en zware schoonmaakwerk. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van inwoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.

Dit betekent dat inwoners gebruik moeten kunnen maken van een schone woonkamer, als slaapvertrek in gebruik zijnde ruimtes, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap (Trap: alleen als de genoemde ruimten zich niet op de begane grond bevinden). De genoemde ruimtes dienen met enige regelmaat schoongemaakt te worden. Een schoon huis wil niet zeggen dat alle vertrekken wekelijks schoongemaakt worden. Het betekent dat het huis niet vervuilt en periodiek wordt schoongemaakt om zo een algemeen aanvaardbaar basisniveau van schoon te realiseren, volgens de moderne normen van hygiëne.

Indien een inwoner eigen regie heeft, mag van hem/haar worden verwacht dat de werkzaamheden worden geprioriteerd en in afstemming met de aanbieder keuzes worden gemaakt. Indien de inwoner de lichte huishoudelijke taken zelf kan, al dan niet met hulp van het netwerk, wordt vanwege eigen mogelijkheden cliënt en/of netwerk 15 minuten in mindering gebracht op de basis-cliëntsituatie (volledige overname: 125 minuten per week).

Bij de basismodule worden alleen de ruimten meegenomen die intensief in gebruik zijn. Voor overige ruimten, die af en toe worden gebruikt, (zoals, wasruimte, logeerkamer, zolder, kantoor etc.) wordt 5 minuten toegekend. Een logeerkamer die incidenteel wordt beslapen kan door de logee weer schoon worden opgeleverd en hiervoor wordt geen (extra) HO toegekend. Ook de aanwezigheid van veel meubels, beeldjes/fotolijstjes of huisdieren etc. is geen reden om meer hulp toe te kennen. In basis is dit een eigen keuze. De inwoner wordt geacht in eerste instantie zelf bij te dragen aan het efficiënt kunnen uitvoeren van de ondersteuningsactiviteiten, door bijvoorbeeld de inrichting aan te passen. Hier kan alleen van afgeweken worden als het persoonskenmerken betreft (bijvoorbeeld als het huisdier een functie heeft ten aanzien van participatie). Bij afwijking van de standaardmodule zal de Wmo-adviseur altijd overleggen collega Wmo-adviseurs of de backoffice.

Als er extra goed of extra vaak moet worden schoongemaakt door beperkingen van de cliënt kennen we dit toe als enige extra inzet als dit kan gebeuren in de vorm van extra tijd tijdens het geplande (wekelijkse) bezoek. Dit is maximaal 30 minuten. Als het nodig is om een extra keer (per week) te komen kennen we maximaal 60 minuten per week extra toe. Dit is bijvoorbeeld het geval als een toilet vanwege incontinentie vaker dan 1 keer per week moet worden schoon gemaakt. Als het alleen gaat om (snel) schoonmaken van het toilet, is 60 minuten uiteraard te veel. Als er meer dingen moeten gebeuren om het huis schoon en leefbaar te houden komt het maximum van 60 minuten in beeld.

Uitgangspunt blijft ondersteuning op maat, waarbij het de deskundigheid van de Wmo-adviseur is om te bepalen hoeveel er daadwerkelijk nodig is.

De geïndiceerde uren zijn daadwerkelijke uren: 2 uur indicatie betekent 2 uur hulp. Hierbij is rekening gehouden met indirecte tijd (tijd die nodig is voor binnenkomen, afspraken maken, interactie tussen inwoner en hulp en bijvoorbeeld het pakken en opruimen van schoonmaakmiddelen). De hulp neemt pauze in eigen tijd; pauze is dus geen onderdeel van de indirecte tijd.

Resultaat Wasverzorging (extra module)

Van de inwoner verwachten we dat hij voor het verzorgen van de was zoveel mogelijk gebruik maakt van voorliggende voorzieningen. Indien dit niet mogelijk is kan het resultaat wasverzorging worden ingezet. Het gaat hierbij om het wassen, drogen en in uitzonderlijke situaties strijken van bovenkleding. En/of indien noodzakelijk om het wassen en drogen voor bed- en linnengoed.

Het doel van dit resultaat is dat de persoon beschikt over schone kleding en schoon bedden- en linnengoed. Het gaat hier uitsluitend over normale kleding voor alledag. De verzorging van de was, zoals bedoeld binnen dit resultaatgebied, omvat het behandelen van vlekken, het wassen, het drogen en vouwen van de was en het terugleggen van kleding en beddengoed in de kast. De uiteindelijke invulling hiervan is aan de klant in overleg met de aanbieder. De inwoner dient met de aanbieder te bespreken hoe de uren op de meest effectieve manier ingezet kunnen worden en welke werkzaamheden de inwoner eventueel zelf nog kan doen (voorsorteren, vouwen etc.).

Verwacht mag worden dat de bewoner beschikt over een wasmachine en droger. Als deze er niet is/zijn, valt de aanschaf onder de verantwoordelijkheid van de aanvrager. We verwachten ook dat een inwoner wasmachine en droger op ooghoogte plaatst (of laat plaatsen) of van zolder naar de eerste etage verplaatst (of laat plaatsen), als hij daardoor zelf de wasverzorging kan doen. Daarnaast verwachten we dat de inwoner al het mogelijke doet om het ontstaan van extra was te beperken, bijvoorbeeld door de aanschaf van strijkvrije kleding en het gebruiken van incontinentiemateriaal of anti-allergieproducten. Deze opsomming is niet limitatief. Dat betekent dat er ook andere

dingen gevraagd kunnen worden, ter voorkoming van extra was. Strijken wordt alleen ingezet bij bovenkleding en als er een noodzaak voor is; hiervan kan sprake zijn bij werkkleding. Bedden- en linnengoed wordt nooit gestreken.

Als er sprake is van een gezonde huisgenoot valt dit vrijwel altijd onder gebruikelijke zorg; dan biedt de gemeente geen ondersteuning.

Resultaat Boodschappen (extra module)

Iedereen moet beschikken over goederen voor primaire levensbehoeften. Tot de goederen voor primaire levensbehoeften worden boodschappen gerekend die nodig zijn voor dagelijkse levensbehoeften. Hieronder vallen levensmiddelen, toiletartikelen en schoonmaakmiddelen, zaken die dagelijks/wekelijks worden gebruikt. Grotere inkopen, zoals kleding en duurzame goederen zoals (huishoudelijke) apparaten, vallen hier niet onder. De Wmo is aanvullend op de eigen mogelijkheden en heeft uitsluitend een taak als boodschappen- en/of maaltijdservices ontoereikend zijn.

Categorie 2: Resultaat Regie en organisatie (extra module)

De bewoner moet zelf regie over het huishouden kunnen hebben om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Hiervoor heeft hij regelvermogen nodig, moet hij besluitvaardig kunnen zijn en initiatief kunnen nemen. Indien de inwoner moeite heeft met regie houden en planning van de werkzaamheden, zelfstandig, of met behulp van het netwerk, kan er ondersteuning worden geboden.

Er dient per individu een inschatting gemaakt te worden of er in alle redelijkheid kan worden verondersteld dat een nieuwe taak als het doen van het huishouden nog is te trainen. Er zijn geen weegfactoren voor het resultaatgebied 'regie en organisatie' geformuleerd. Wel zijn er beïnvloedende factoren, zoals de leerbaarheid van een inwoner. Hoe sneller de activiteiten zijn aangeleerd, hoe sneller de ondersteuning eindigt. Het gaat bij het resultaatgebied 'regie en organisatie' om 2 doelen:

1. Het aanleren (en samen uitvoeren) van activiteiten gericht op de resultaten:

- 'schoon en leefbaar huis'
- 'schone was'
- 'maaltijden'

Deze categorie ondersteuning wordt ingezet bij inwoners die leerbaar zijn, zoals mensen met een (recente) lichamelijke beperking of mensen die de activiteiten nooit hebben aangeleerd maar deze moeten gaan uitvoeren door het wegvallen van een partner of gezinslid. Het gaat om tijdelijke ondersteuning (maximaal 6 weken).

2. Structureel adviseren, organiseren (en samen uitvoeren) van activiteiten gericht op de resultaten:

- ‘schoon en leefbaar huis’
- ‘schone was’
- ‘maaltijden’

Dit betreft inwoners die beperkter leerbaar zijn, bijvoorbeeld vanwege psychiatrische of cognitieve problemen als dementie, niet aangeboren hersenletsel (NAH), of een licht verstandelijke beperking (LVB). De ondersteuning is structureel noodzakelijk. Bij deze categorie wordt conform het normenkader 30 minuten per week toegekend.

Resultaat Maaltijdverzorging (extra module)

Onder maaltijdverzorging wordt verstaan het verzorgen van de broodmaaltijd, koffie en thee zetten, warme maaltijd opwarmen. Het uitgangspunt voor het te behalen resultaat is dat indien nodig één keer per dag de broodmaaltijd(en) wordt bereid en klaargezet en één keer per dag een warme maaltijd wordt opgewarmd en/of klaargezet.

In het onderzoek wordt gekeken of voorliggende voorzieningen, zoals kant-en-klaarmaaltijden van de supermarkt, mee-eten bij een verzorgingshuis, maaltijdbezorging aan huis etc. oplossingen bieden. Daarbij dient ook betrokken te worden of de persoon aanspraak kan maken op ondersteuning via zijn/haar zorgverzekering. Indien een persoon niet (meer) in staat is zelf of met hulp van de omgeving maaltijden te verzorgen en voorliggende voorzieningen niet of onvoldoende tot de noodzakelijke oplossing leiden, kan ondersteuning door de gemeente worden gezien.

Als er een huisgenoot aanwezig is om de maaltijd klaar te zetten/op te warmen is dit voorliggend en hoeft de gemeente op grond van gebruikelijke hulp geen ondersteuning te bieden. Ook wanneer de inwoner op eigen kracht (of met één van de kinderen, burens of kennissen) hulp kan realiseren is dit voorliggend op een maatwerkvoorziening.

Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen.

20 minuten per dag per huishouden, of zoveel minder indien inwoner netwerk heeft of eigen mogelijkheden

Warme maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen.

20 minuten per dag per huishouden, of zoveel minder indien inwoner netwerk heeft of eigen mogelijkheden.

Voor het bereiden van maaltijden (= koken) wordt geen voorziening op basis van de wet verstrekt. De reden hiervoor is dat er voldoende algemeen toegankelijke voorzieningen beschikbaar zijn.

Voor het resultaat 'maaltijden' is alleen de weegfactor 'de aanwezigheid van een vaatwasser' van toepassing. Dit bepaalt of in het huishouden de vaatwasser moet worden in- en uitgeruimd, of dat er moet worden afgewassen. Als inwoner ondersteund moet worden bij het feitelijke eten en/of drinken valt deze hulp onder de Zorgverzekeringswet.

Indicaties worden voor maximaal 5 jaar ingezet.

Resultaat Kindzorg (extra module)

Het zorgen voor kinderen is een taak van ouder(s) en/of verzorger(s). Dat geldt ook voor ouders die door beperkingen en/of ziekte (tijdelijk) niet in staat zijn hun kinderen te verzorgen. Elke ouder is zelf verantwoordelijk voor de opvang en (het organiseren van de noodzakelijke) verzorging van zijn of haar kinderen. Uitgangspunt is hierbij dat bij uitval van één van de ouders de andere ouder deze zorg of zijn aandeel in de zorg daar waar mogelijk overneemt. Op grond van gebruikelijke zorg hoeft het college niet te compenseren.

Het college ondersteunt alleen als ouders door acuut ontstane problemen een oplossing nodig hebben. De ondersteuning is dus per definitie tijdelijk, in afwachting van een definitieve oplossing. Een indicatie wordt afgegeven met een maximale duur van drie maanden om ouder(s)/verzorger(s) de mogelijkheid te bieden in een oplossing te voorzien. Van ouders mag worden verwacht dat zij zich tot het uiterste zullen inspannen om die oplossing zo snel mogelijk te vinden. Daarbij dient ook betrokken te worden of de persoon aanspraak kan maken op ondersteuning via zijn/haar zorgverzekering. Individuele ondersteuning voor structurele opvang van kinderen is niet mogelijk binnen de Wmo.

Uitgangspunten bij de zorg voor kinderen

Zorg voor de kinderen omvat het:

- wassen,
- douchen,
- aankleden,

- verschonen van luiers,
- het voeden van baby's.

Het passen op kinderen valt niet onder dit resultaat.

Tijdens het gesprek met de inwoner worden alle mogelijkheden doorgenomen en besproken. Zijn er algemene of voorliggende voorzieningen aanwezig die tot het gewenste resultaat kunnen leiden? Of kan de inwoner op eigen kracht, of met behulp van de mensen om hem heen zorgen voor de kinderen?

Hieronder wordt aangegeven wat verwacht kan worden van gezonde kinderen in een bepaalde leeftijdsfase in relatie tot zorg.

Kinderen van 0 tot en met 4 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- moeten volledig verzorgd worden; aan- en uitkleden, eten en wassen;
- zijn tot 4 jaar niet zindelijk;
- hebben begeleiding nodig bij hun sport/spel- en vrijetijdsbesteding, hebben dit niet in verenigingsverband;
- zijn niet in staat zich zonder begeleiding in het verkeer te begeven.

Kinderen van 5 tot en met 11 jaar:

- kunnen niet zonder toezicht van volwassenen;
- hebben toezicht nodig (en nog maar weinig hulp) bij hun persoonlijke verzorging;
- zijn overdag zindelijk en 's nachts merendeel ook;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, gemiddeld 2x per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding alleen begeleiding nodig in het verkeer wanneer zij van en naar hun activiteiten gaan;
- hebben vanaf 5 jaar een reguliere dagbesteding op school, oplopend van 22 tot 25 uur per week.

Kinderen van 12 tot en met 17 jaar:

- hebben geen voortdurend toezicht nodig van volwassenen;
- kunnen vanaf 12 jaar enkele uren alleen gelaten worden, kunnen vanaf 16 jaar dag en nacht alleen gelaten worden, kunnen vanaf 18 jaar zelfstandig wonen;
- hebben geen hulp (en maar weinig toezicht) nodig bij hun persoonlijke verzorging;
- sport- en hobbyactiviteiten in verenigingsverband, onbekend aantal keer per week;
- hebben bij hun vrijetijdsbesteding geen begeleiding nodig in het verkeer;
- hebben tot 18 jaar een reguliere dagbesteding op school/opleiding.

Jongeren van 18 tot en met 22 jaar :

Kunnen een eenpersoonshuishouden voeren. Dit wil zeggen:

- het schoon houden van sanitaire ruimte en één kamer;
- de was doen voor 1 persoon;
- boodschappen doen voor 1 persoon;
- de maaltijden verzorgen;
- afwassen en opruimen.

Indien nodig en mogelijk kan ook de opvang en/of verzorging van jongere gezinsleden tot hun activiteiten behoren.

De zorg door kinderen en jong-volwassenen wordt in mindering gebracht op de indicatie voor het gezin. Het betreft te allen tijde maatwerk.

Jongeren van 23 jaar en ouder:

Van hen wordt verwacht dat zij alle huishoudelijke activiteiten kunnen overnemen.

Normtijden Kindzorg:

Voor kinderen tot 5 jaar geldt:

Naar bed brengen: 10 minuten per keer per kind

Uit bed halen: 10 minuten per keer per kind

Wassen en kleden: 30 minuten per kind

Eten/en of drinken geven: 20 minuten broodmaaltijd/25 minuten warme maaltijd

Babyvoeding (fles geven): 20 minuten per keer per kind

Luier verschonen: 10 minuten per keer per kind

Naar school/kinderdagverblijf/

peuterspeelzaal brengen: 15 minuten per keer per gezin

Bovenstaande tijden gelden tot een maximum van 40 uur per week voor een maximum van 3 maanden en zoveel korter indien mogelijk.

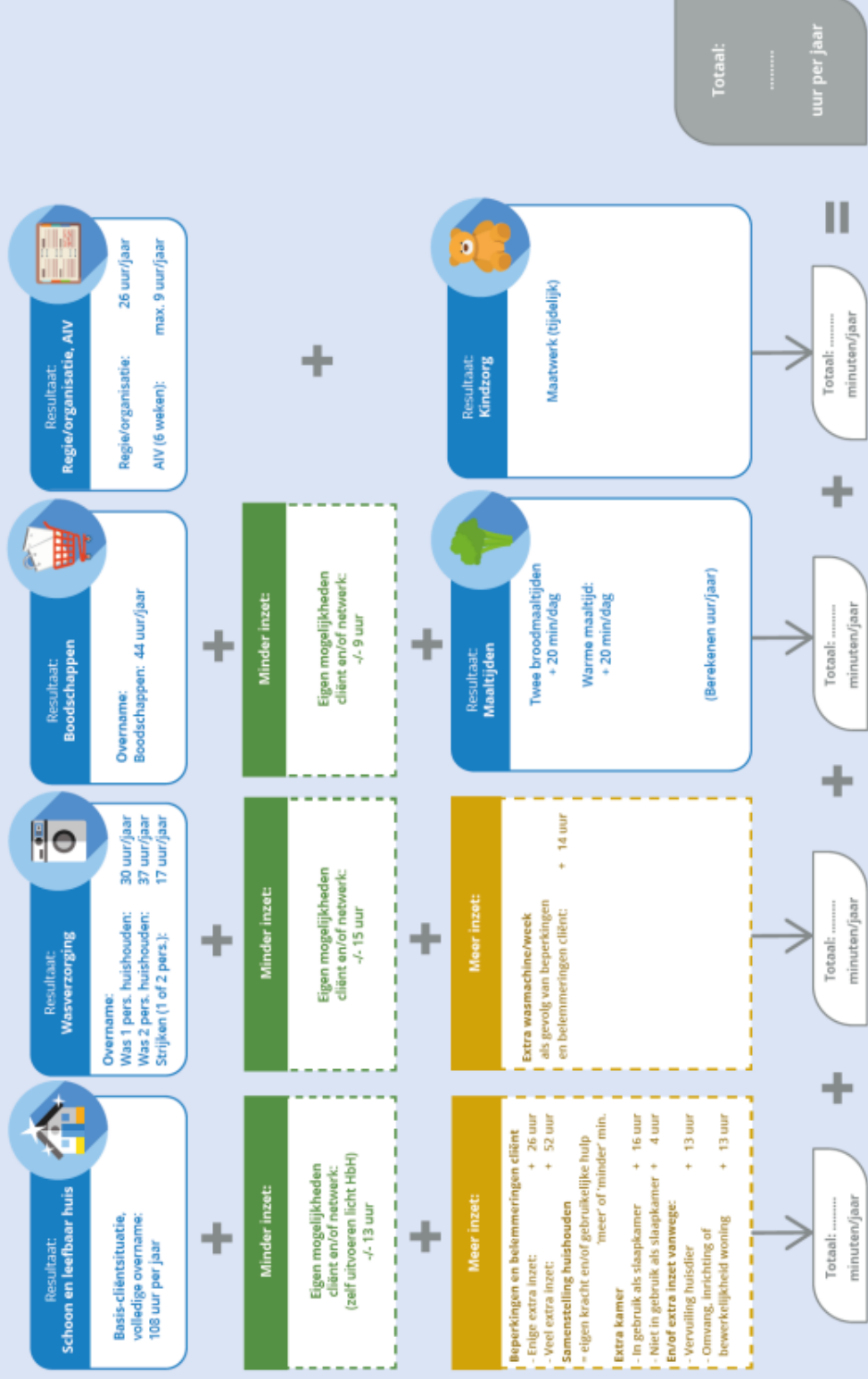
Bron: CIZ normtijden 2006

Persoonsgebonden budget Huishoudelijke Ondersteuning

In het gesprek met inwoner wordt een indicatie gesteld voor een maatwerkvoorziening in de vorm van HO. Bij de keuze van inwoner voor HO in de vorm van een Persoonsgebonden budget (pgb) worden in het ondersteuningsplan de activiteiten beschreven welke inwoner of zijn sociale netwerk zelf kan uitvoeren en welke activiteiten ondersteuning behoeven.

Op basis van dit ondersteuningsplan wordt door de gemeente het aantal uren en minuten HO bepaald op basis van het normenkader HHM.

Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning 2019 - in uren per jaar

Woonruimten						
Categorie schoonmaakactiviteiten	Schoon en leefbaar huis	Woonkamer	Slaapkamer(s)	Keuken	Badkamer en toilet	Hal
	Afnemen nat en droog	 - Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Zitmeubels afnemen (droog/nat) - Radiatoren reinigen	 - Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	 - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	 - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen	 - Stof afnemen laag/midden/hoog incl. tastvlakken en luchtfilter - Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten - Radiatoren reinigen
	Stofzuigen en dwellen	 - Stofzuigen - Dwellen	- Stofzuigen - Dwellen	- Stofzuigen - Dwellen		- Stofzuigen - Dwellen - Trap stofzuigen (binnenshuis)
	Ramen en gordijnen	 - Gordijnen wassen - Lamellen/jaloeziën reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen,luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen,luxaflex reiniging - Ramen binnenzijde wassen	- Gordijnen wassen - Lamellen/jaloeziën reiniging - Ramen binnenzijde wassen	
	Bed verschonen	 - Bed verschonen - Matras draaien	- Bed verschonen - Matras draaien			
	Keuken schoonmaken			- Keukenblok en -apparatuur (buitenzijde) - Afval opruimen - Keukenkastjes (binnenzijde) - Koelkast (binnenzijde) - Oven/magnetron - Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit) - Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - Bovenkant keukenkastjes - Tegelwand (los van keukenblok)		
	Sanitair schoonmaken				- Badkamer schoonmaken (incl. stofzuigen en dwellen) - Toilet schoonmaken - Tegelwand badkamer afnemen	
	Opruimen	 Opruimen	Opruimen			

Tabel 1. Activiteiten benodigd voor een schoon en leefbaar huis.

Ruimte	Basisactiviteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Stof afnemen hoog incl. luchtfilters	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
Slaapkamer(s) 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken 	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
	Afwassen (* onderdeel van 'maaltijden')	
Sanitair 	Badkamer schoonmaken (inclusief stofzuigen en dweilen)	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal 	Stof afnemen hoog incl. tastvlakken en luchtfilters	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Trap stofzuigen (binnenshuis)	1 x per week
	Dweilen	1 x per week

Tabel 2. Frequenties benodigd voor een schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten).

Ruimte	Incidentele activiteit	Frequenties
Woonkamer (en andere kamers) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Zitmeubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
Slaapkamer(s) 	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar
	Matras draaien	2 x per jaar
Keuken 	Gordijnen wassen	2 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde wassen	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (grondig schoonmaken)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdooit)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) - niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair 	Deuren/deurposten nat afdoen incl. deurlichten	2 x per jaar
	Radiatoren reinigen	2 x per jaar

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
Boodschappen 	Het opstellen van boodschappenlijst	1x per week
	Het doen van de boodschappen	1x per week
	Het opruimen van de boodschappen	1x per week

Tabel 5. Activiteiten en frequenties benodigd voor de boodschappen

Onderdeel	Activiteit	Frequentie
Maaltijden 	Broodmaaltijden: tafel dekken, eten en drinken klaarzetten (1 maaltijd op tafel, 1 maaltijd in de koelkast), afruimen, afwassen of vaatwasser inruimen/uitruimen	1x per dag*
	Opwarmen maaltijd: maaltijd opwarmen, tafel dekken, eten en drinken klaarzetten, afruimen, afwassen of vaatwasser in/uitruimen	1x per dag*

Tabel 6. Activiteiten en frequenties benodigd voor de maaltijden

* Of minder als de cliënt hierin een deel van de week zelf of met behulp van het netwerk kan voorzien.

Onderdeel	Activiteit
Verzorgen van minderjarige kinderen 	Was verzorgen
	Kamers opruimen
	Eten maken
	Tasjes school
	Aankleden
	Wassen
	Eten geven
	Structuur bieden
	Meer tijd huishoudelijke taken
	Brengen naar school/crèche
	Naar bed brengen
	Afstemming met andere hulp/informele zorg
	Afstemming/sociaal contact (aankomst, vertrek, administratie, contact met cliënt)

Tabel 7. Activiteiten voor verzorgen van minderjarige kinderen

Onderdeel	Activiteit
Advies, instructie en voorlichting 	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van de activiteiten gericht op een schoon en leefbaar huis en de was-verzorging
	Aanleren van activiteiten en samen uitvoeren van activiteiten gericht op boodschappen en maaltijden

Tabel 8. Activiteiten voor advies, instructie en voorlichting

Bijlage 3: Resultaatgebieden Begeleiding

Begeleiding kan zich richten op versterking van de zelfredzaamheid van de inwoner op een –of meerdere –domeinen die in de zelfredzaamheidsmatrix zijn opgenomen: Financiën, Dagbesteding, Huisvesting, Huiselijke relaties, Geestelijke gezondheid, Lichamelijke gezondheid, Verslaving, Activiteiten Dagelijks Leven, Sociaal netwerk, Maatschappelijke participatie en Justitie. De verschillende treden van de participatieladder (geïsoleerd, sociale contacten buiten de deur, deelname aan georganiseerde activiteiten, onbetaald werk, betaald werk met ondersteuning en betaald werk) geven doelen aan t.a.v. participatie.

De inwoner heeft onderdak

De ondersteuning richt zich op het creëren van noodzakelijke voorwaarden om de ondersteuning te bieden. Soms kan dat niet adequaat/doelmatig in de thuissituatie.

De inwoner kan optimaal sociaal en persoonlijk functioneren

De ondersteuning is gericht op versterking van de (dag)structuur, het voeren van regie of de praktische vaardigheden op sociaal en persoonlijk vlak. Bijvoorbeeld het maken en volgen van een dag- of weekplanning, het verder ontwikkelen van sociale vaardigheden of het vergroten van het sociale netwerk.

De inwoner kan deelnemen aan de samenleving

De ondersteuning is gericht op versterking van de participatie in de samenleving. De verschillende treden van de participatieladder geven doelen aan .

De inwoner kan zijn financiële huishouding voeren

De ondersteuning richt zich op structuur/regievoering en op praktische vaardigheden op financieel-administratief vlak. Bijvoorbeeld het voeren van de thuisadministratie. Een voorbeeld van een doelstelling binnen dit resultaatgebied kan zijn: “de inwoner betaalt zijn rekeningen op tijd”.

De inwoner heeft een structuur/invulling van de dag

De ondersteuning richt zich op het deelnemen aan activiteiten die zorgen voor structuur en/of invulling van de dag. Het kan een opstap zijn naar ontwikkeling van arbeidsmatige vaardigheden.

Dagbesteding ook aan de orde zijn om de mantelzorger te ontlasten. Een voorbeeld van een doelstelling binnen dit resultaatgebied kan zijn: “de inwoner heeft een zinvolle dagbesteding, gericht op behoud of ontwikkeling van vaardigheden”.

De inwoner is verzorgd/voert de algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL) zoveel als mogelijk zelf uit

De ondersteuning richt zich op het aansturen van/toezicht houden op de persoonlijke verzorging van de inwoner en het nakomen van afspraken met zorgprofessionals. Wanneer beperking m.n. veroorzaakt wordt door een verstandelijke of zintuiglijke beperking of psychiatrische problematiek dan kan ook lijfgebonden persoonlijke verzorging worden geboden. Een voorbeeld van een doelstelling binnen dit resultaatgebied kan zijn: “de inwoner neemt zijn medicatie op tijd in”.

De mantelzorgers van de inwoner worden tijdelijk ontlast

Dit bestaat onder andere uit het geven van informatie en advies, het organiseren van lotgenoten contacten en bijeenkomsten en respijtzorg.

Bijlage 4: Afwegingskader gebruikelijke hulp en eigen kracht

Gebruikelijke hulp is “de hulp die naar algemeen aanvaarde opvattingen in redelijkheid mag worden verwacht van de echtgenoot, ouders, inwonende kinderen of andere huisgenoten” (zie artikel 1.1.1 Wmo 2015). In de Jeugdwet gaat het over de vraag in hoeverre de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen (eigen kracht) van ouders toereikend zijn, (zie art 2.3 lid 1 Jeugdwet).

Wat vinden we redelijk als het gaat om gebruikelijke hulp? Als de zorg de gebruikelijke hulp overstijgt, moet er dan een voorziening worden geleverd? In welke verhouding staat gebruikelijke hulp tot mantelzorg? Wanneer vinden we het reëel en redelijk om een pgb te verstrekken voor zorg die wordt verricht door een huisgenoot? Hoe beoordelen we of ouders (van minderjarige kinderen) voldoende eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen (eigen kracht) hebben om de hulpvraag van hun kind te kunnen beantwoorden?

Over deze vragen gaat dit kader. Het kader heeft tot doel om het begrip gebruikelijke hulp en eigen kracht van ouders concreter te maken en handvatten te bieden voor het onderzoek.

Gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp gaat om hulp aan huisgenoten die een passende bijdrage levert aan de zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van de inwoner met beperkingen of kwetsbaarheden. We spreken van gebruikelijke hulp als het gaat om huisgenoten die met de inwoner met beperkingen of kwetsbaarheden één woning delen, samen een leefeenheid vormen en daardoor bepaalde momenten op een dag samen zijn. De vraag is hoe vaak dat voorkomt en of het mogelijk is dan de hulp, die nodig en passend is, te krijgen van de huisgenoot of huisgenoten. Dit kan concreet in kaart worden gebracht. Er mag vanuit worden gegaan dat het algemeen gangbaar is dat huisgenoten elkaar helpen met de dagelijkse activiteiten. Met name als het gaat om kortdurende hulp hoeft het geen probleem te zijn voor huisgenoten om elkaar te helpen. Ook hulp die de huisgenoot weinig moeite kost en/of meegenomen kan worden in de dagelijkse

activiteiten, mag verwacht worden van de huisgenoot, zonder dat daar een voorziening voor hoeft te worden ingezet.

Wat redelijk is hangt af van de specifieke situatie van een inwoner en zijn huisgenoot(en). Iedere situatie is anders en dient met maatwerk bekeken te worden. De redelijkheid bepaalt dus wat als gebruikelijke hulp kan worden geduid.

Bij volwassenen onderling kan van partners ten opzichte van elkaar aangenomen worden dat het sociaal verkeer gezamenlijk plaatsvindt, en begeleiding onderling dus gebruikelijk is.

De geleverde hulp door de huisgenoot die de gebruikelijke hulp in omvang en intensiteit overstijgt, wordt gezien als niet gebruikelijke hulp. De inzet van mantelzorg (in het verlengde van gebruikelijke hulp) kan er alsnog toe leiden dat een maatwerkvoorziening niet nodig is. Dit betekent dat de huisgenoot gebruikelijke hulp en mantelzorg zou kunnen leveren. Hierbij is het van belang dat onderzocht wordt in hoeverre er bij de huisgenoot, die gebruikelijke hulp en mantelzorg levert, sprake is van (dreigende) overbelasting voor langere tijd. Indien dit het geval blijkt te zijn, dan zal er voor de hulpvraag van de inwoner (deels) een maatwerkvoorziening nodig zijn.

Bij opgroeiende jongeren (18 tot 23 jaar) kan van ouders verwacht worden dat zij hun thuiswonende jongeren (nog) helpen bij zaken waar zij tegenaan lopen in hun zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie. Dit kan onder meer het volgende zijn: uitleg en hulp bij het voeren van een huishouden, aanleren van huishoudelijke taken, het koken, boodschappen doen, bijhouden van een administratie, studiekeuzes, helpen bij huiswerk, het huren of kopen van een woning, klankbord zijn bij lastige situaties, etc.

Eigen kracht

Bij jeugdigen tot 18 jaar valt de verantwoordelijkheid voor het gezond en veilig opgroeien allereerst onder het ouderlijk gezag, ook als er sprake is van ziekte en/of een beperking. Deze verantwoordelijkheid van ouders is terug te lezen in artikel 247

van Boek 1 van het BW (zie ook 3.3. van de Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 2012/13 33 684, nr. 3).

Hierbij past een actieve rol van ouders en kind om in eerste instantie te trachten de op hun weg komende problemen zelf of met behulp van hun eigen netwerk op lossen. Dit kan ook betekenen dat het dagelijks leven mogelijk anders moet worden georganiseerd.

De gemeente beoordeelt of de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen, eventueel met behulp van personen uit het sociale netwerk of andere instellingen toereikend is voor de hulpvraag van de jeugdige. Eigen kracht van ouders kan zowel gebruikelijke hulp als niet gebruikelijke hulp bevatten. Als de jeugdige en zijn ouders zelf voldoende mogelijkheden hebben om de hulpvraag op te lossen of het hoofd te bieden, is een voorziening vanuit de Jeugdwet niet nodig.

Om te kunnen beoordelen of voornoemde eigen kracht toereikend is voor de hulpvraag, worden de volgende vragen onderzocht:

1. Is de ouder in staat om de noodzakelijke hulp adequaat te bieden?
2. Is de ouder beschikbaar om de noodzakelijke hulp adequaat te bieden?
3. Levert het bieden van de hulp door de ouder geen overbelasting op?

Als uit onderzoek naar deze vragen blijkt dat ouder(s) de benodigde hulp kunnen bieden zonder dat dit tot problemen leidt op één van deze terreinen, dan hoeft er geen voorziening vanuit de Jeugdwet ingezet te worden.

Het gaat hierbij om een individuele afweging, waarvan de uitkomst per situatie kan verschillen, omdat de problematiek, de eigen kracht en de omgeving per situatie nu eenmaal verschilt.

Als er sprake is van onvoldoende eigen kracht, zullen er voorzieningen ingezet worden die erop gericht zijn het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, zijn ouders en het sociale netwerk te herstellen, te versterken dan wel aan te vullen.

Overbelasting

Kan de hulp door ouders of huisgenoot in redelijkheid gedragen worden? Overbelasting ontstaat bij “meer belasten voor langere tijd dan het prestatievermogen toelaat”. Dit betekent dat er dan langdurig geen evenwicht meer is tussen draagkracht (=belastbaarheid) en draaglast (= belasting), waardoor fysieke en/ of psychische klachten ontstaan.

Bijlage 5: Afwegingskader financiële draagkracht bij maatwerkvoorziening huishoudelijke hulp

Vervallen.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 2. Voorwaarden pgb

Vervallen.

Artikel 3. Voorwaarden pgb sociaal netwerk

Vervallen.

Artikel 4. Kwaliteitseisen pgb professionele aanbieders

In principe heeft de budgethouder zelf de regie over de ondersteuning die hij met het pgb inkoopt. Daarmee heeft hij ook de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit. Tegelijkertijd is voor professionele aanbieders ook de Jeugdwet en de Wmo 2015 van toepassing. In hoofdstuk 4 van de Jeugdwet zijn kwaliteitseisen opgenomen die gesteld worden aan jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Zoals gezegd gaat het hierbij onder meer om verantwoorde hulp, het toepassen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, het beschikken over een VOG en het gebruiken van een hulpverleningsplan. Deze kwaliteitseisen worden aan alle professionele jeugdhulpaanbieders gesteld, dus ook aan aanbieders die op basis van een pgb jeugdhulp verlenen.

Artikel 6. Tarief pgb

Vervallen.

Artikel 7. Uitbetaling pgb

In de Wmo 2015 is de verplichting opgenomen dat gemeenten pgb's uitbetalen in de vorm van het trekkingsrecht. Dit houdt in dat de gemeente het pgb niet op de rekening van de budgethouder stort, maar op de rekening van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De budgethouder laat via declaraties of facturen aan de SVB weten hoeveel uren ondersteuning geleverd zijn, waarna de SVB de uitbetaling aan de zorgaanbieder doet. Het niet bestede bedrag wordt na afloop van de verantwoordingsperiode door de SVB terugbetaald aan de gemeente. Het rijk heeft besloten dat gemeenten eenmalige pgb's voor bijvoorbeeld een woningaanpassing of vervoermiddel in 2015 nog zelf kunnen betalen aan de inwoner. Het blijkt namelijk niet mogelijk om per 1 januari 2015 eenmalige pgb's volgens de werkwijze van het trekkingsrecht via de SVB uit te voeren.

Artikel 18. Maatwerkvoorziening noodzakelijke vervoerskosten Jeugdwet

In lijn met de Jeugdwet treft de gemeente alleen een voorziening als de jeugdige en zijn ouders er op eigen kracht niet uitkomen, (zie Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 2012/13 33 684, nr. 3). Daarom wordt eerst gekeken of ouders/jeugdige het vervoer zelf kunnen regelen, al dan niet met inzet van het sociaal netwerk. Daarbij wordt ervanuit gegaan dat het vervoeren van een kind tot 12 jaar gewoon is en aan ouders die in staat zijn een kind tot 12 jaar zelf te vervoeren, geen vervoersvoorziening wordt toegekend.

Wanneer de jeugdige, al dan niet na begeleiding/training, in staat is zelfstandig te reizen, is een vergoeding voor vervoer niet mogelijk. Hierbij wordt gekeken of de ouders de zelfredzaamheid van de jeugdige kunnen trainen. Zijn de ouders hier niet of onvoldoende toe in staat, dan kan een dergelijke training vanuit de jeugdhulp worden aangeboden.

Wanneer de jeugdhulp genoemd in lid 1 ter ontlasting van ouders wordt ingezet kan dit niet in combinatie met een vervoersvoorziening, tenzij sprake is van belemmering van toegang tot de hulp.

De vervoersvoorziening ter ontlasting van ouders is maximaal 3 maanden of zoveel korter als in het besluit wordt aangegeven en heeft als doel ouders de gelegenheid te geven zelf een oplossing te vinden.

Artikel 19. Woningsanering

Als sprake is van een aantoonbare beperking als gevolg van COPD, astma of allergie (zolang de allergie niet voortvloeit uit de aard van de gebruikte materialen in de woning of de bouwtechnische staat van de woning) waardoor vervanging van vloerbedekking of gordijnen noodzakelijk is, dan kan hiervoor (onder voorwaarden) een pgb verstrekt worden.

Artikel 20. Primaat verhuizen

Onder de oude Wet maatschappelijke ondersteuning bestond het verhuisprimaat, wat inhield dat de woning alleen aangepast werd als verhuizen naar een geschikte woning niet mogelijk of niet de goedkoopst adequate oplossing was. Het verhuisprimaat werd opgelegd als woningaanpassingen boven een bepaald normbedrag uitkwamen, waarmee voorkomen werd dat de gemeente voor onbeheersbare kosten kwam te staan.

Onder de Wmo 2015 wordt bij alle meldingen de nadruk gelegd op het onderzoek naar de persoonskenmerken en de mate waarin de inwoner de noodzaak van de ondersteuning had kunnen voorzien. Als een maatwerkvoorziening (zoals een woningaanpassing) nodig is, dan wordt nog steeds de goedkoopst adequate voorziening verstrekt. Vooral bij grote woningaanpassingen wordt dus nog steeds de afweging gemaakt of dit de goedkoopst adequate oplossing is. Om discussie over het al dan niet toekennen van een grote woningaanpassing te voorkomen, en richting te geven wordt nog steeds het verhuisprimaatbedrag gehanteerd. Als de kosten boven dit bedrag uitkomen, dan wordt geen grote woningaanpassing verstrekt, maar wordt de

inwoner geadviseerd om te verhuizen, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om niet te verhuizen. Als dat nodig is, dan wordt ondersteuning geboden bij het vinden van een geschikte woning.

Als de inwoner ervoor kiest om niet te verhuizen en zijn woning volledig aan te laten passen (en dat is technisch mogelijk), dan heeft de inwoner de mogelijkheid om het pgb voor verhuiskosten te gebruiken voor de aanpassing van de woning. Voorwaarde is dat de inwoner de woning volledig geschikt laat maken. Als daarna (dus nadat de inwoner de woning heeft laten aanpassen) nog aanvragen voor woonvoorzieningen ingediend worden, dan worden alleen woonvoorzieningen verstrekt die in een (andere) geschikte woning ook verstrekt zouden worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als de inwoner achteruit gaat en daardoor een tillift of een bijzondere toiletstoel nodig heeft. Dergelijke voorzieningen zouden immers ook nodig geweest zijn als de inwoner verhuisd was naar een geschikte woning.

Artikel 21. Verhuiskosten

Een verhuizing die samenhangt met een levensfase (bijvoorbeeld ouder worden en kleiner en gelijkvloers willen gaan wonen) is voorzienbaar. Omdat inwoners voor dit soort verhuizingen geld kunnen reserveren, worden deze verhuizingen als algemeen gebruikelijk beschouwd. Hiervoor wordt dus geen verhuiskostenvergoeding verstrekt. Ook als de inwoner voor het eerst zelfstandig gaat wonen en bekend is met een beperking, dan wordt geen verhuiskostenvergoeding verstrekt. Als sprake is van een dusdanig laag inkomen dat geld reserveren niet of slechts in beperkte mate mogelijk is, dan kan hiervoor een beroep gedaan worden op de bijzondere bijstand. Als de inwoner als gevolg van plotseling opgetreden beperkingen onvoorzien met een verhuizing geconfronteerd wordt, dan kan mogelijk wel een verhuiskostenvergoeding verstrekt worden. Dit is maatwerk.

De hoogte van de verhuiskostenvergoeding wordt afgestemd op de grootte van het huishouden. Het betreft een pgb voor de kosten van verhuizing en stoffering.

De inwoner moet zelf naar een geschikte woning zoeken. Een cliëntondersteuner kan, als dat nodig is, ondersteuning bieden. Een medewerker van het integraal

ondersteuningsteam bekijkt samen met de inwoner de woning om te beoordelen of deze geschikt is. Uiteraard beslist de inwoner zelf of hij de woning wil accepteren. Bij een weigering wordt de inwoner gewezen op het feit dat er slechts weinig aangepaste woningen vrijkomen.

Tenslotte kan een verhuiskostenvergoeding verstrekt worden als de inwoner een aangepaste woning op verzoek van de gemeente verlaat. Het betreft hier situaties waarin de inwoner voor wie de woning aangepast was, verhuisd is naar een Wlz-instelling of waarin een partner, waarvoor de aangepaste woning noodzakelijk was, overleden is.

In uitzonderlijke situaties kan (voor maximaal drie maanden) een vergoeding verstrekt worden voor tijdelijke dubbele woonlasten, als de inwoner bijvoorbeeld tijdens de uitvoering van de woningaanpassing niet in de eigen woning kan wonen.

Artikel 23. Aanpassing van badkamer en keuken

Bij een aanvraag voor een aanpassing van een badkamer of keuken wordt rekening gehouden met de leeftijd van de badkamer of keuken en het uitrustingsniveau.

Artikel 24. Vervoerskosten

Voor het gebruik van de eigen auto wordt in principe geen vergoeding verstrekt. Pas als blijkt dat de inwoner door zijn beperking volledig aangewezen raakt op het gebruik van de eigen auto (inclusief de korte afstanden) en hierdoor zijn auto aantoonbaar meer dan voorheen nodig heeft, waarbij hij een lokale vervoersbehoefte groter dan 2000 kilometer op jaarbasis heeft, dan kan overwogen worden om een pgb te verstrekken. Hierbij worden alle vervoersvoorzieningen en/of andere oplossingen die de inwoner tot zijn beschikking heeft, meegewogen. Echter als de inwoner plotseling beperkt raakt en hij kan zijn vervoersbeperking met zijn eigen vervoersvoorziening (zoals een auto) oplossen, dan kan de conclusie getrokken worden dat de inwoner de hulpvraag zelf kan oplossen.

Artikel 25. Sportvoorziening

Sporten kan een belangrijk middel tot participatie zijn. Als het voor de inwoner zonder sportvoorziening niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder een beperking heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport, dan kan een sportvoorziening verstrekt worden. Dat kan een sportrolstoel zijn, maar ook een ander hulpmiddel. Op basis van eerdere Wmo regelgeving en jurisprudentie kan gesteld worden dat het redelijk is om maximaal eens per drie jaar hiervoor een pgb te verstrekken, waarin tevens de kosten voor onderhoud, reparatie en verzekering meegenomen zijn. De inwoner moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening. De ervaring leert dat sportclubs, sponsors of fondsen vaak bereid zijn een deel van de kosten te vergoeden. Bovendien kost sporten zonder beperking ook geld dus mag van de inwoner zelf ook verwacht worden dat hij een deel van de kosten draagt.

Als nog geen sprake is van actieve sportbeoefening, dan kan de inwoner een pgb ontvangen voor de huur van sporthulpmiddelen gedurende een proefperiode van maximaal zes maanden, zodat de inwoner (met zijn beperking) een sport kan uitproberen. Hiervoor kan de inwoner een sportadvies vragen aan een revalidatiecentrum of een gecertificeerde sportschool waaraan een sportarts verbonden is.

Artikel 25b. Begeleiding

Begeleiding kan geboden worden in de vorm van een algemene voorziening of als maatwerkvoorziening. De algemene voorziening is een laagdrempelige voorziening waar inwoners begeleiding kunnen krijgen om zo zelfredzaam als mogelijk te kunnen participeren in de samenleving. De resultaatgebieden waarop deze begeleiding zich richt zijn opgenomen in bijlage 2 van de nadere regels. Als deze resultaten niet bereikt kunnen worden binnen de algemene voorziening dan krijgt de inwoner toegang tot een

maatwerkvoorziening. Dit kan in de vorm van zorg in natura of met een persoonsgebonden budget.

Artikel 31. Mantelzorgwaardering

Vervallen.

Artikel 50. Sociaal medische indicatie voor kinderopvang

De sociaal medische indicatie kinderopvang (SMI) biedt ondersteuning aan gezinnen die door een beperking of andere sociaal-medische oorzaak niet volledig zelf voor hun kinderen kunnen zorgen.

De doelgroep voor sociaal-medische indicatie kinderopvang bestaat in alle gevallen uit gezinnen die geen aanspraak kunnen maken op kinderopvangtoeslag (uitgekeerd door de Belastingdienst).

Het is belangrijk dat bij de indicatiestelling goed gekeken wordt naar voorliggende voorzieningen. Een aanvraag wordt pas toegekend als blijkt dat er geen (of onvoldoende) gebruik kan worden gemaakt van voorliggende voorzieningen. Hierbij moet gedacht worden aan mantelzorg, gebruikelijke zorg, de peuterspeelzaal, hulp bij het huishouden, reguliere kinderopvang (als ouders recht hebben op kinderopvangtoeslag) en informele zorg.

De indicatiestelling wordt gedaan door de Wmo indicatiesteller (op dit moment Participe) waarbij contact wordt gelegd bij het JGT voor een integrale benadering. In verband met veranderend rijksbeleid en jaarlijkse prijsstijgingen, indiceren we maximaal voor een periode tot 31 december (dus maximaal 1 kalenderjaar, afhankelijk van wanneer de aanvraag wordt gedaan). Toekenning voor een kortere periode is ook mogelijk, bijvoorbeeld als het kind 4 jaar wordt en naar school kan. De verstrekking gebeurt per kalenderjaar, zodat elk jaar opnieuw bekeken kan worden of er veranderingen zijn in de situatie.

Bij de toekenning van de SMI wordt gebruik gemaakt van de proefberekening toeslagen van de belastingdienst. De hoogte van een SMI is daarmee gelijk aan de hoogte van de kinderopvangtoeslag, behorend bij het inkomen van het betreffende gezin.

Artikel 51. Begrippen

Vervallen.